

Een gezond gebit

Alles wat je moet weten over het hondengebit

Welkom dierenvriend,

Een goed gebit is belangrijk voor de gezondheid van jouw hond. Wanneer het gebit niet juist verzorgd wordt, kunnen er ontstekingen ontstaan in de bek. Die ontstekingen kunnen zich uiteindelijk verspreiden naar andere delen van het lichaam. Hoe kun jij het gebit van jouw hond verzorgen en hoe herken je gebitsproblemen? In dit e-book lees je alles over het hondengebit.

Wie zijn wij?

VoorMijnDier is een webshop waar meer dan 250 dierenartsenpraktijken zich bij aan hebben gesloten. Op deze webshop kun je alles vinden voor de gezondheid van jouw hond: veilige, verantwoorde producten én advies van échte dierenartsen en -assistenten.

Wat weet je na het lezen van dit e-book?

- Hoeveel tanden een hond heeft
- Wanneer een pup zijn tanden wisselt
- Hoe je gebitsproblemen kunt herkennen
- Welke gebitsproblemen het meeste voorkomen bij honden
- Hoe de behandeling van een gebitsprobleem er uit kan zien
- Hoe je het gebit kunt verzorgen
- Hoe je de tanden van jouw hond het beste kunt poetsen (stap-voor-stap uitgelegd)
- Welke alternatieven/extra mogelijkheden er zijn om het gebit te verzorgen

Ook vind je in het e-book een tandfasekaart waarmee je gebitsproblemen kunt herkennen.

Even voorstellen

Dit e-book is gecontroleerd op juistheid door:

Dierenarts Anton Fennema
Dierenkliniek Stroowaert

“Ik ben bijna dertig jaar dierenarts en al 25 jaar werkzaam bij Dierenkliniek Stroowaert. Ik houd me veel bezig met orthopedie tandheelkunde en oogheelkunde. Chirurgie is mijn passie.

Daarnaast sleutel ik graag aan mijn oldtimers, uitsluitend Citroëns.

Ook zit ik graag op de racefiets in de bergen en doe aan ultralopen. Jaarlijks ga ik naar Suriname om daar honden te steriliseren als vrijwilliger.”

Inhoudsopgave

Hoeveel tanden heeft een hond?	3
Van melkgebit naar blijvend gebit Gebitsproblemen bij pups	3
Hoe ontstaan gebitsproblemen?	4
Hoe herken je gebitsproblemen?	5
Wat zijn veel voorkomende gebitsproblemen? Tandplak Tandsteen Tandontsteking/gingivitis	6
Tandfasekaart	7
Wat als je hond een gebitsprobleem heeft? Wat kost een gebitsbehandeling?	8
Hoe verzorg je het gebit? Tandenpoetsen Stappenplan voor tandenpoetsen Andere gebitsverzorgende producten Aangepaste voeding Mondwater Kauwsnacks en -speelgoed Poeder voor over voeding	8

Hoeveel tanden heeft een hond?

Een hond gebruikt zijn gebit om mee te eten, maar ook om zich te verdedigen. Het gebit van een hond bestaat daarom uit:

- 12 snijtanden (6 in de bovenkaak en 6 in de onderkaak)
- 4 hoektanden
- 26 kiezen:
 - 16 premolaren (8 in de bovenkaak en 8 in de onderkaak)
 - 10 molaren (4 in de bovenkaak en 6 in de onderkaak)

Tussen de hoektanden en de kiezen zit een lege ruimte. Een hond heeft in totaal 42 tanden.

Wat is het verschil tussen premolaren en molaren? Premolaren zijn de kleine kiezen en molaren de grote kiezen. Molaren komen niet voor in het melkgebit. Deze grote kiezen komen pas door wanneer de kaken uitgegroeid zijn en er genoeg ruimte is.

De meeste honden hebben een scharend gebit. Dit betekent dat de onderste rij met snijtanden net de achterkant raken van de bovenste rij met snijtanden. De onderste hoektanden liggen hierbij voor de bovenste hoektanden als de bek van de hond gesloten is. De kiezen 'wisselen' elkaar vervolgens af.

Van melkgebit naar blijvend gebit

Een hond heeft net als de mens een melk- en een blijvend gebit. Een hond wordt geboren zonder tanden en krijgt na twee tot vier weken zijn eerste melktanden. De meeste puppy's van 12 weken beschikken over een volledig doorgekomen melkgebit. Vervolgens begint de wisseltijd naar het blijvend gebit. Wanneer een hond 7 maanden oud is, heeft hij meestal zijn gehele gebit gewisseld.

Wanneer jouw pup zijn eerste vaccinaties krijgt bij de dierenarts wordt er altijd extra aandacht besteed aan het gebit en de ontwikkeling ervan. Er komen namelijk regelmatig problemen voor bij de wisseling van het melk- naar het blijvend gebit.

Gebitsproblemen bij pups

Wanneer jouw pup zijn eerste vaccinaties krijgt bij de dierenarts wordt er altijd extra aandacht besteed aan het gebit en de ontwikkeling ervan. Er komen namelijk regelmatig problemen voor bij de wisseling van het melk- naar het blijvend gebit.

- **Persisterend melkgebit:** een melktand blijft te lang zitten of valt niet uit. Dit kan leiden tot een afwijkende stand van de blijvende tand.
- **Een afgebroken hoektand:** spelenderwijs kan het gebeuren dat één van de hoektanden afbreekt. Wanneer een hoektand afbreekt, komt het wortelkanaal bloot te liggen. Bacteriën krijgen hierdoor de kans een ontsteking te veroorzaken. De afgebroken hoektand dient zo snel mogelijk getrokken te worden door de dierenarts.
- **Missende tanden:** het kan gebeuren dat er een tand niet doorkomt. Dan moet er altijd een tandheelkundige röntgenfoto gemaakt worden en soms dient de dierenarts dan in te grijpen. Ook kan het zijn dat de tand ontbreekt in het gebit.
- **Te veel tanden:** soms kan het zijn dat er zich te veel tanden in het gebit bevinden. Het kan nodig zijn om deze te verwijderen, omdat deze op langere termijn problemen kunnen geven. Dit is te vergelijken met de reden waarom verstandskiezen vaak getrokken worden bij mensen.
- **Tandverkleuringen:** het kan zijn dat de tanden niet wit zijn, maar een andere kleur. Dit kan diverse oorzaken hebben: een ongeluk/val, medicijngebruik of ziekten.

Hoe ontstaan gebitsproblemen?

Tandproblemen komen veel voor bij honden, echter zijn er diverse redenen die ervoor zorgen dat deze tandproblemen ontstaan. Tandproblemen kunnen ontstaan door:

- **Ras:** kleinere rassen zijn gevoeliger voor gebitsproblemen. Zo hebben honden met een korte snuit vaak minder ruimte in de bek waardoor tanden en kiezen scheef kunnen groeien.
- **Schrokgedrag:** door het naar binnen schrokken van de brokken ontstaat er nauwelijks wrijving rondom de tanden waardoor tandplak zich kan gaan opstapelen.
- **Voeding:** plakkerige voeding, zoals natvoer, leidt eerder tot tandplak.
- **Leeftijd:** hoe ouder de hond wordt, des te groter de kans is op gebitsproblemen.
- **Aanleg:** sommige honden zijn gevoeliger voor tandplakvorming.
- **Slechte gebitsverzorging:** een regelmatige tandverzorging, minimaal 3 keer per week, is nodig om het gebit van jouw hond gezond te houden.

Hoe herken je gebitsproblemen?

Hoe weet je of je hond last heeft van zijn gebit? Je kunt tandproblemen bij jouw hond vaak zelf herkennen. De volgende symptomen kunnen duiden op tandproblemen:

- Verminderde eetlust/gewichtsverlies: je hond kan minder gaan eten en vooral droge harde brokjes kan hij laten staan.
- Ander kauwgedrag: het kan zijn dat je hond, om pijn te voorkomen, anders gaat kauwen op zijn brokken. Zo kan je hond bijvoorbeeld zijn kop scheef houden tijdens het kauwen.
- Slechte adem: honden hebben van nature geen slechte adem. Slechte adem kan wijzen op gebitsproblemen, maar ook op spijsverteringsproblemen.
- Verkleurde tanden: bruine aanslag op de tanden van je hond kan wijzen op bijvoorbeeld tandsteen.
- Ander gedrag: een hond met pijn zal zich anders gaan gedragen. Hij kan bijvoorbeeld afstandelijker worden of juist aanhankelijker. Ook kan je hond agressief reageren als je hem rondom de bek wilt aanraken.

Wanneer jouw hond geen van de bovenstaande symptomen vertoont kan het alsnog zijn dat je dier last heeft van een gebitsprobleem. Sommige dieren laten hun baasje namelijk niets merken. Kijk daarom regelmatig het gebit na door even de lippen van jouw hond op te tillen en te letten op:

- rood tandvlees:
- bloedingen:
- loszittende tanden:
- afgebroken tanden:
- de kleur van de tanden.

Herken je de symptomen of heb je bovenstaande verschijnselen waargenomen in de bek van jouw hond? Raadpleeg dan een dierenarts.

Wat zijn veel voorkomende gebitsproblemen?

Bij mensen komen vooral cariës, ook wel 'gaatjes' genoemd, vaak voor. Deze aantasting van het glazuur komt echter nauwelijks voor bij honden. Welke gebitsproblemen komen er dan wel vaak voor bij honden?

Tandplak

Tandplak is een zachte laag die onder andere bestaat uit levende en dode bacteriën, calcium en fosfor uit het speeksel, voedselresten en water. Dit laagje is nauwelijks zichtbaar en bevindt zich vaak langs het tandvlees, maar kan zich ook op andere plekken ophopen.

Tandplak kun je zelf verwijderen met een tandenborstel. Tandsteen is alleen te verwijderen door een dierenarts.

Tandsteen

Tandsteen ontstaat wanneer er door speeksel verkalkingen ontstaan in het tandplak. Overal waar tandplak zit, kan tandsteen ontstaan. Tandsteen is een harde en ruwe laag en geeft een bruinige kleur. Wanneer tandsteen niet verwijderd wordt, kan het leiden tot ontstekingen en uiteindelijk zelfs tot het verlies van tanden.

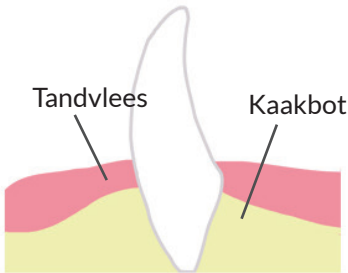
Tandontsteking/gingivitis

Door ophopende bacteriën langs de rand van het tandvlees kan er een tandontsteking ontstaan. Gezond tandvlees is roze van kleur en kan pigmentvlekken bevatten. Je herkent een tandontsteking doordat het tandvlees rood gezwollen is en gemakkelijk bloedt. Wanneer een tandontsteking niet wordt behandeld, kan het onderliggende bot ook aangetast worden (paradontitis). Het is dus van belang dat de dierenarts tandsteen bij jouw hond verwijdert. De infectie kan in sommige gevallen bestreden worden met antibiotica/ontstekingsremmers. Tandten dien echter niet meer te redden zijn dienen getrokken te worden.

Andere gebitsproblemen die minder vaak voorkomen zijn cariës, afgesleten tanden, afgebroken tanden, mondslijmvliesontsteking (stomatitis) en tumoren.

Zie op de volgende pagina de tandfasekaart, hiermee je zien hoe gebitsproblemen zich kunnen ontwikkelen.

Op de tandfasekaart kun je zien in welke mate gebitsproblemen zich kunnen ontwikkelen.

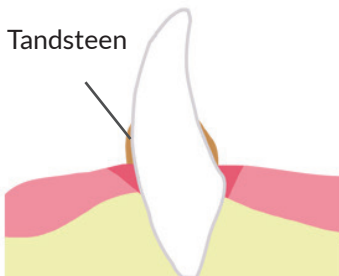
Klinisch gezond

- Mogelijk met enige tandplak.

Tandvleesontsteking

- Ophopende bacteriën in het tandplak zorgen voor een ontsteking.
- Tandvlees is rood gezwollen en bloedt gemakkelijk.

Beginnende gebitsproblemen

- Door speeksel is het tandplak verkalkt en ontstaat tandsteen.
- Het bot wordt langzaam door de ontsteking aangetast.

Gematigde gebitsproblemen

- Het bot wordt steeds meer aangetast.
- Tandvlees trekt zich terug, tandwortel kan zichtbaar worden.

Gevorderde gebitsproblemen

- De tanden komen los te zitten en er kan sprake zijn van tandverlies.
- Er is een infectie en ontsteking rondom de tandwortel.

Wat als je hond een gebitsprobleem heeft?

Wanneer de dierenarts een gebitsprobleem vaststelt, dient er meestal een gebitsbehandeling uitgevoerd te worden. Een goede gebitsbehandeling vindt altijd onder narcose plaats. Dit komt omdat er alleen onder narcose gebruik gemaakt kan worden van een ultrasoon reinigingsapparaat en een apparaat om de tanden te polijsten. Bovendien kan je dierenarts overal goed bij wanneer je hond onder narcose is, ook bij de achterste kiezen en de binnenzijde van het gebit.

Soms dienen er tijdens deze behandeling ook tanden en kiezen te worden getrokken als blijkt dat de ontsteking de wortel van de tand heeft blootgesteld of als de tand zodanig is beschadigd.

Wanneer de dierenarts twijfelt over de gezondheid van bepaalde tanden kan er een röntgenopname gemaakt worden van het gebit.

Wat kost een gebitsbehandeling?

De kosten van een gebitsbehandeling zijn voor ieder dier verschillend. Dit is afhankelijk van ras, gewicht, leeftijd, de status van het gebit, maar ook eventuele gezondheidsklachten waar rekening mee gehouden dient te worden. Je dierenarts kan een kosteninschatting maken voor jouw hond.

Hoe verzorg je het gebit?

Een goede gebitsverzorging is van belang om tanden en tandvlees gezond te houden en gebitsproblemen te voorkomen. Deze gebitsverzorging bestaat allereerst uit de juiste voeding en tandenpoetsen, maar kan aangevuld worden met diverse andere gebitsverzorgende producten.

Tandenpoetsen

Net als bij mensen vormt tandenpoetsen een belangrijk onderdeel van de verzorging van het gebit. Door de tanden van je hond regelmatig te poetsen, verwijder je tandplak en help je tandsteen te voorkomen. Poets de tanden van je hond minimaal twee à drie keer per week. Eén keer langs alle tanden en kiezen met de tandenborstel is al voldoende om de vorming van tandplak tegen te gaan.

Let op!

Gebruik altijd een tandpasta die speciaal voor dieren is! In tandpasta voor mensen zit namelijk vaak xylitol. Xylitol is giftig voor de meeste dieren en kan leiden tot een dodelijke daling van de bloedsuikerspiegel.

Stappenplan voor tandenpoetsen

1. Laat je hond rustig zitten en neem zelf plaats naast de hond. Ga niet recht voor je hond zitten, dit kan voor spanning zorgen. Beloon je hond als hij rustig blijft zitten.
2. Leg je geopende hand onder de bek van je hond. Beloon je hond wanneer hij zich niet terugtrekt. Doe deze oefening een aantal keer opnieuw.

3. Wanneer je hond zijn hoofd rust in jouw hand, ben je toe aan de volgende stap: de lip en het tandvlees van je hond aanraken. Til de lip op met wijsvinger van de hand waarop het hoofd van je hond steunt en raak hiermee langzaam het tandvlees aan. Beloon je hond wanneer hij dit toelaat. Herhaal deze oefening ook een aantal keer.
4. Bij goed gedrag plaats je nu een vinger-tandenborstel op dezelfde vinger waarmee je het tandvlees aan hebt geraakt. Plaats deze vinger weer in de mond van je hond. Dit kan voor jouw hond raar aanvoelen. Laat hem daarom even snuffelen en de tandenborstel langzaam 'ontdekken'.

5. Hierna kun je een klein beetje tandpasta voor honden op de tandenborstel doen. Deze tandpasta heeft vaak een lekkere kipsmaak waardoor je hond de tandpasta ziet als een lekkernij en het van de tandenborstel en zijn tanden af gaat likken. Poets de tanden langzaam, je hoeft niet te 'schrobben'. De tandpasta maakt de tandplak namelijk zachter.

6. Heb je het hele gebit gepoetst? Beloon jouw hond met een lekkere snack, lieve woordjes en een hele warme knuffel!

Tandenpoetsen kan in het begin best lastig zijn. Dit is voor jullie beiden een nieuwe activiteit. Door het stappenplan te volgen en jouw dier bij ieder succes/stap te belonen, kom je al een heel eind!

Verder is het belangrijk dat je een zo ontspannen mogelijke sfeer creëert. Het is helemaal niet erg als het niet direct lukt, zolang je hond er geen negatieve ervaring aan over houdt is dit helemaal geen probleem. Probeer je hond vooral niet te dwingen.

Andere gebitsverzorgende producten

Wat nou als je weken hebt geoefend, maar je hond het tandenpoetsen écht niet ziet zitten of als je wat extra's wil doen? In dit hoofdstuk vind je allerlei producten die kunnen helpen het gebit van jouw hond te verzorgen. Wij hebben ze voor jou op een rijtje gezet:

Aangepaste voeding

Er zijn speciale voedingen beschikbaar die tandproblemen tegengaan. De brok van deze speciale voeding is vaak wat groter en anders van textuur. Hierdoor moet jouw hond meer moeite doen om de brok kapot te bijten en ontstaat er wrijving rondom de tanden. De etensresten en tandplak worden er als het ware afgeschuurd. Heb jij een kleinere hond? Veel Dental voedingen hebben tegenwoordig ook een variant voor kleinere honden. Deze brokken zijn iets kleiner dan de 'normale' variant en geschikt voor een kleinere bek.

Mondwater

Mondwater helpt tandplak tegen te gaan door middel van enzymen. Door de bacteriegroei te remmen, zorg je dat je hond minder kans heeft op tandsteen, een slechte adem en een tandvleesontsteking.

Mondwater kun je gemakkelijk toevoegen aan het drinkwater van jouw hond. Je dient het water iedere 24 uur te verversen.

Kauwsnacks en -speelgoed

Kauwsnacks en speelgoed zijn er in allerlei vormen en maten. Jouw hond zal het zien als speelgoed of een beloning waardoor dit vaak een makkelijke manier is om het gebit te verzorgen. De kauwbeweging helpt het ontstaan van tandplak tegen te gaan. Let er bij het kiezen van een kauwsnack en/of -speelgoed altijd op dat het product de juiste maat heeft en opgewassen is tegen het temperament van jouw hond. Geef deze producten altijd onder toezicht.

Poeder voor over voeding

Er zijn poeders beschikbaar op de markt die je over de voeding van jouw hond kunt strooien. Deze poeder helpt tandplak tegen te gaan door de hechting van bacteriën aan het tandpoppervlakte te verminderen.

VOORMIJN **DIER**

Direct aan de slag!

Op voormijndier.nl kun je alles vinden voor een goede gebitsverzorging. Zo vind je op VoorMijnDier:

- Tandborstels voor honden
- Tandpasta voor dieren
- Dental voedingen
- Mondwater
- Kauwsnacks en -speelgoed
- Dental poeder

Wil je nog meer lezen? Op onze website vind je nog veel meer informatie over de gezond en verzorging van jouw dier. Onze dierenartsen en -assistenten geven jou graag advies!

www.voormijndier.nl